

Nura Farahin jakso

Nura Farah: [00:00:00] Mä oli äärimmäisen lannistunut, kun googlailin just vauvavalstat ja kävin läpi Suomi24. Sielläkin varoiteltiin, että tommonen yli nelikymppinen ihminen on liian vanha it-alalle, mutta onneksi mul oli tää oma työpaikka jo niin se helpotti sitä siirtymistä, sain niitä tehtäväkuvia vähän laajennettua.

Nura Farah: Ja aina kannattaa itseään kehittää. Koska toi työelämä tulee muuttumaan, kymmenen vuoden päästä on ihan uudenlaiset trendit.

Kaisa Viljanen: Näin sanoo Noora Farah, joka on helsinkiläinen kirjailija ja hullun lehmän tautia tutkinut tutkimuslaborantti. Tässä podcastissa kuulemme, miten Saudi-Arabiassa syntyneestä, Somaliassa kasvaneesta ja Suomeen muuttaneesta Nurasta tuli laborantti, it-asiantuntija ja ensimmäinen suomeksi kirjoittanut somalialaistaustainen kirjailija.

Kaisa Viljanen: Tämä on Naisten Pankin podcast, jossa kiinnostavat naiset kertovat työstään, valinnoistaan ja esikuvistaan. Naisten Pankki tarjoaa kehittyvien maiden naisille ammatillista koulutusta ja tukea yrittäjyyteen. Suomessa toiminta nojaa pitkälti vapaaehtoiseihin. Myös tätä podcastia tekevät vapaaehtoiset. Minä olen Kaisa Viljanen.

Tervetuloa mukaan! Kiitos kun me saatiin sut studioon Nura.

Nura Farah: Kiitoksia kutsusta. On ilo olla tässä ja keskustella näinkin tärkeistä teemoista.

Kaisa Viljanen: Moni tuntee sut kirjailijana. Kahdeksan vuotta sitten sä sait Suomi-palkinnon esikoisteoksesta Aavikon tyttäret, ja tää kirja kuvasi viiskytluvun Somaliassa maaseudulla kasvavan nuoren naisen arkea ja sä jatkoit hänen tarinaansa myös toisessa kirjassasi.

Kaisa Viljanen: Mutta sulla on tosiaan monta muutakin ammattia ja ihan alunperin saat koulutukseltasi laborantti. Kun sä mietit sun elämän ja uran alkutaipaletta, niin ketkä ihmiset on olleet ratkaisevia ja auttaneet sua eteenpäin ja ketkä on kannustanu sua?

Nura Farah: Tulee mieleen minun edesmennyt isäni. Hänellä oli ainakin suuria unelmia minulle, hän koki sen, että minusta tulee oppinut nainen kun esimerkiksi kun mä katson minun serkkujani, niin osahan on luku- ja

kirjoitustaidottomia. Mä oon vaan ollut sen verran onnekas lapsi et mä oon syntynyt tällaiseen keskituloiseen perheeseen, jossa isä arvostaa tyttöjen koulutusta. Mä oon käynyt sen ala- ja yläasteen. Mut sillo ku me tultiin Suomeen -93 mä olin semmonen esiteini-ikäinen nuoren naisen alku, 13-vuotias, mutta mä olin sen ikäinen, että mä tiesin mistä me ollaan tultu, ja mitä me ollaan jätetty taakse.

Nura Farah: Mä tiesin näistä, tai osasin kuvitella niitä haasteita, kun me saavuttiin Suomeen. Et nythän tulee täyteen muullakin, mä oon kolkyt vuotta asunut Suomessa. Pitkä aika ihmisen elämässä, niin tuntuu aika hurjalta, mutta muistan niinä alkuaikoina, että mä ihmettelin Suomen talvea. Ja odotin sitä lumen tuloa.

Nura Farah: Sitä aattelin kuinka ihana mahdollisuus et mä oon saanut mun koko perheen tänne, et isähän jäi sinne Somaliaan ja sit myöhemmin kuoli, mutta mä kuulun niihin onnekkaisiin ihmisiin, jotka sai pitää oman perheen kasassa. Ja se miksi mä lähdin opiskelee laborantiksi, varmaan suuri kiitos kuuluu mun yläasteen kemian opettajalle, joka uskoi siihen, et musta voisi tulla jotakin. Kun mä muistan sen 90-luvun Suomessa, niin se oli vaikeeta olla tummaihoisen. Sillon oli kauhean yleistä ne stereotyyppiset ajattelut, että ainakin jotenkin itse muistan sen koulussa, että meistä ajateltiin että afrikkalaisesta ei tuu mitään ja se ruskee iho on yhtä kuin epä-älykäs ihminen.

Mä muistan vaan sen ku luokalla ihmeteltiin sitä, että mitäköhän musta tulee, niin siel oli eräs poika joka sano että tuo laitetaan naimisiin väkisin heti kun se täyttää 16, 17, ja sit se hankkii kymmenen lasta ja syö meidän suomalaisten verorahoja. Mä olin täysin eri mieltä hänen kanssaan, et mul oli semmonen tunne, että mä tuun saavuttamaan jotakin suurta, mut mä en tiennyt silloin mitä mä saavutan ja mitä mun elämästä tulee.

Kaisa Viljanen: Mistä sä luulet, että se tunne tuli?

Nura Farah: Se voi olla myös siitäkin kiinni, et mä olin vähän semmonen nuori nainen, joka oli kiinnostunut kirjoista. Mä luin tosi paljon kirjoja. Mul oli vaan semmonen niinku ehkä hitsin hyvä itsetunto siihen tilanteeseen nähden. Mä muistan että mä myös mietin sitä, että tuon pojan lauseet aion kirjoittaa johonkin kirjaan ja mähän kirjoitinkin niitä siinä Lumimaan novellikokoelmassa, että missä mä pohdiskelen. Hänen nimensä taisi olla Antti, voi olla että mä muistan väärin. Mut jos Antti kuulee, niin terveisiä Antille, että mun elämä on toisenlainen mitä hän olis voinut kuvitella.

Kaisa Viljanen: Joo, eli se Lumimaan se sun tuorein tuorein kirja, jossa on tosiaan novelleja ja nyt sä ollut sitten laboranttina jo 20 vuotta, tehnyt töitä Ruokavirastossa.

Miten sä löysit sit sen kemian? Sä sanoit, että yläasteen opettaja jotenkin tajusi, että se vois olla sun juttu, mut kerrotko sä vielä et miten se oikein meni.

Nura Farah: Mä muistan joitakin hämärästi sen kun me mietittiin niitä kemian laskuja. Niin se opettaja osasi, hän oli äärimmäisen ihana opettaja. Mun lisäksi oli pari tyttöä, jotka ei osanneet sitä matematiikkaa niin hän teki antoi meille tukiopestusta. Se oli äärimmäisen harvinaista mä muistan, mut hän näki vaivaa, että hän opetti meille ja hän kannusti. Sit mä sain kasi ja puoli sen tunneilla, niin silloin hän sanoi mulle... Sit me mentiin tuonne niinku Onnentielle Käpylän ammattiopistoon, teknillisen alan opistoon, jos mä muistan sen nimen. Niin, sinne me mentiin vierailulle, nini se opettaja sano mulle että et mitäs jos sä hakisit tänne, niinku se tiesi et mä tykkään kemiasta niin paljon ja biologiasta. Alunperin mä mietin et musta vois tulla biologi, mutta onneksi en mennyt sitä opiskelee. Se olis ollut liian pitkä opinto niin mutta mä sitten innostuin tuosta kemiasta ja sit hain sinne ammattikouluun ja pääsinkin ja valmistuin. Kävi sit niin hyvä tuuri että et löyty Suomen ensimmäinen hullu lehmä ja mä pääsin siihen labraankin töihin, että mikä sattumien tarina mulla on. Niin se hullu lehmä toi mulle sen vakituisen virankin vielä, että kiitos hänelle.

Kaisa Viljanen: Sen jälkeen, kun sä oot nyt ottanut kemian kemian haltuun ja tehnyt sen parissa pitkän uran, niin nyt sulla on myös kolmas ammatti ja sä oot it-asiantuntija sun työpaikalla, niin miten sä siihen päädyit että alkoiko susta tuntuu että sä tarviit vielä vielä lisää?

Nura Farah: Se korona jotenkin sai mut ajattelemaan kun että mä haluaisin oppia jotakin niinku koodaamisesta. Mä tykkäsin, mutta täytyy kyllä sano et se on niin vaikeeta, että ei siitä kaikille tule työpaikkaa. Sit mä hain tonne business collegeen aikuisten linjalle ja se oli puolitoistavuotinen koulutus ja pääsin sinne ja opiskelin ja sain ton tietotekniikan tutkinnon valmiiksi, se on yo-pohjainen niin siihen luettiin hyväksi niitä lukion aikaisia opintoja sit mä saan siitä sen täyden tutkinnon tehtyä.

Sit mä palasin siihen saman työnantajan leipiin ja mikä on aivan ihanaa, niin minulle sitten annettiin taas uusi mahdollisuus et mä saan tehdä kerran viikossa näitä it-kehittämistöitä nimenomaan labran henkilökunnalle. Mä teen enimmäkseen neuvontaa, että jos jollain ei toimi tota niin puhelin ni mä autan häntä siinä ja asennan sim-kortin ja kaikkee semmosta ja asennan niin kuin

outlookit ja nää, ne saattaa olla hieman hankalia ihmisille ja autan tikettien tekemisessä. Se on semmosta ihmisläheistä työtä, mä tykkään siitäkin.

Voi olla että mä vielä lisää opiskelen. Voihan viiskymppisenä opiskella vielä. Eihän tää oo mikään loppuun taputeltu ole. Ja työelämässä pitää olla aina valmis kehittymään ja uudistumaan ja olemaan siinä nykyajan trendissä. Tää it-alahan on alan trendi et kaikkien pitää osata näitä tietokoneita käyttää ja tekijöitä tarvitaan.

Kaisa Viljanen: Sä käytät tietokonetta myös kirjoittamiseen. Sä olet kirjailija, näissä sun ekoissa kirjoissa sä käsittelit naisen asemaa somalikulttuurissa ja noissa Suomi-palkinnon perusteissa todettiin silloin, että että sä oot loistava esimerkki kielen ja koulutuksen merkityksestä tyttöjen tasa-arvoistumisessa. Aavikon tyttäret on maahanmuuttajanuorille esimerkki siitä, että unelmistaan ei kannata luopua. Noissa palkintouutisissa nostettiin esiin myös se, että että tää kirja oli ensimmäinen somalialaistaustaisen kirjailijan suomeksi kirjoittama romaani. Koetko, että sä olet ollut uranuurtaja ja miltä se on tuntunut, jos näin koet?

Nura Farah: Mä en ehkä siinä mielessä koe olevani uranuurtajana. Mä vaan muistan, että mä luin semmosen kirja kuin Eurooppa-kronikka, Bodie Thoene oli se kirjailijan nimi. Se on sellainen kirja, mitä moni ei tunne. Mä luin sitä parikymppisenä ja mä muistan että se romaani, sen pääaihe oli juutalaisten vainu ja siinä kerrottiin yhestä juutalaisesta saksalaisesta nuoresta naisesta, joka oli rakastunut tällaisen komeaan SS-mieheen, ja se yrittää heitä pelastaa. En muista miten se juoni meni, mutta sen kirja kumman luin, niin mulle heräsi sellainen halu, että voi kun joku kirjoittaisi somalien lähihistoriasta. Sitten myöhemmin tutustuin Khaled Hosseinin kirjoihin ja siinäkin mä vielä edelleenkin olin vakuuttunut et joku vois kirjottaa. Sit mä luin vielä Chimamanda Ngozi Adichien kirjat ja ajattelin et voi kun joku kirjottais ja siitä loppujen lopuksi mä rohkenin aloittamaan itse ja se on ollut mulle pitkä unelma, mutta kun suomi ei ole mun äidinkieli mä olin kauheen epävarma siitä, että miten se kielen niinku käyttö onnistuu minulta, osaanko minä tarpeeksi niinku riittävästi kuvailemaan sille lukijalle ja onko minusta siihen, olenko minä? lahjakas siinä ja tuleeks tää mun kirja puhuttelemaan. Ja sit ku mä rohkenin ni mä otin Otavaan yhteyttä ja sain sitä vihreitä valoa. Sekin sitä vihreitä valottaa, että anna vaan mennä ja sit aloin sitä tarinaa rakentamaan ja haluaisin vielä lisää kirjoja kirjoittaa, mutta se on vähän vaikeeta tän työn kanssa yhdistäminen niin perheenäidin pitää myös käydä töissä.

Kaisa Viljanen: Kun sä kirjoitat tai oot kirjoittanut näissä ekoissa kirjoissa nimenomaan Somalian historiasta, niin onko se ollut terapeutista sulle käsitellä sitä?

Nura Farah: Se on menneisyyden kaivamista, mä halusin ymmärtää sitä, minkä takia Somalia hajosi. Ja mä halusin myös elää siinä nostalgisessa ajassa, jossa itsenäisyyttä ihailtiin sitä yhtenäistä Somaliaa, joka nyt ei nykypäivänä ole olemassakaan kun Somaliahan on jaettu. Se oli omaan historiaan tutustumista. Se oli tavallaan minullekin semmonen aikamatka sinne taaksepäin ja se syy, minkä takia tein siitä nuoresta naisesta runoilijan, johtuu nimenomaan siitä, koska somalialaisessa kulttuurissa enemmän arvostetaan miesrunoilijoita ja heidän runojaan ylistetään ja muistetaankin, mutta naiset on jäänyt vähän taka-alalle. Naiset kun hoitaa sitä perhettä ja heidän roolinsa on hiukan erillään. Meillä on hirveä selkeä, että mikä on miesten työ, mikä on naisten työ ja se estää sitä naisten olemista parrasvaloissa ja olemaan taiteessa mukana. Niin sen takia mä teen sitä että se nuori nainen on se joka laulaa ja yhteisö sitä ihailee.

Kaisa Viljanen: Mitä sulla on nyt tekeillä? Minkälainen kirja, voitko sä paljastaa?

Nura Farah: Mä yritän sitä neljättä kirjaa vähän edistää, mutta se vähän etenee hieman hitaasti. Toivotaan että syksyllä etenisi vähän nopeemmin.

Kaisa Viljanen: Naisten Pankin idea on, että naisten elämä paranee nimenomaan työn ja koulutuksen kautta. Nura, sä olet aiemmin sanonut haastatteluissa, että et koskaan haaveillut aviomiehestä, vaan halusit kouluttautua. Mikä merkitys koulutuksella ja työllä voi naiselle olla?

Nura Farah: Se luo sitä perusturvaa, nainen pääsee niinku itsenäistymään. Kyl mä oon aina haaveillut lapsesta, mutten tiedä mihin se mies on sit jäänyt. Mut ei lasta voi saada ilman miestä. Niin no joo, toki on vaan näitä mun ajatuksia. Niin mut mä oon aina tiennyt sitä et ekaks haluun tehdä kunnon uran ja sitten vasta hankkia lapsen. nke. Parikymppisenä mä muistan et mä halusin lasta, mutta mä tiesin et ei mun kannata. Joku joku sisäinen kello tai sisäinen ääni vaan sanoi mulle, että ei kannata niin nuorena hankkia. Mä ehkä pelkäsin sitä et mä jämähän kotiin ja ja sitten niinku jos saisin enemmän kuin yhden lapsen, niin se olisi taloudellisesti aika haastava. Mutta miks mä kouluttaudun? Mä olin vaan niin innostunut ja mä tiesin mitä mä halusin. Vaikka mä oon jonkun verran kuullut kritiikkiä siitä, samanikäisiltä nuorilta somalinaisilta vaikka 10-15 vuotta sitten, että et sä tuu saamaan miestä ainakaa ku sä haaveilet liikaa työelämässä etkä halua olla sellainen perinteinen somalialainen nainen, joka on kotona ja haluaa tehdä ruokaa ja palvella omaa perhettään, mutta mä oon ehkä

saanut jonkun verran vaikutteita mun suomalaisista ystävistä. Mutta ehkä niistä kirjoistakin mä oon saanut semmoisen että ihminen voi elää eri tavalla ja sekin on ihan ookoo.

Kaisa Viljanen: Millä tavalla se koulutus sitten auttaa naista olemaan mukana yhteiskunnassa?

Nura Farah: Se antaa ainakin naiselle mahdollisuuden itsenäistyä taloudellisesti, mikä on myös aika tärkeä näkökulma. Itsenäinen nainen pystyy tekemään itsenäisiä päätöksiä.

Ja sitten nainen pystyy olemaan mukana siinä kokonaisessa yhteiskunnassa. Jos mietitään vaikka luku- ja kirjoitustaidottomuutta, niin suomalaisessa yhteiskunnassa sä olet täysin ulkopuolella, ethän sä tiedä niitä sun ympärillä tapahtuvia asioita jolloin sä olet ikään kuin haavoittuvassa asemassa. Ja sitten jos olet maahanmuuttajanainen, niin sä olet oman yhteisön tiedon varassa, että mitä he kertoo sulle, niin se pidät niitä totena ja sitten sä olet enemmän ulkopuolisena tarkkailijana. Ja sä et pääse kokonaisvaltaisesti vaikuttamaan asioihin ja sun omaan elämään. Nämä on mitä mä näkisin suurena haasteena? + Se vaikuttaa ihan siihen kielen oppimiseen ja sitä kautta myös vaikuttaa niihin lapsiin. Nyt mä oon ruvennut miettimään sitä vähän laajemmin koko kotoutumisen näkökulmasta. Tostakaan sanasta mä en pidä kauheasti. Siitä on niin kauan kun on itse käyttänyt sitä.

Kaisa Viljanen: Nura, mikä sua palkitsee sun työssä?

Nura Farah: Mä mä teen niinkun nykyään semmosta enemmän asiakaspalvelutyötä. Siinä palkitsee myös asiakkaan tyytyväisyys ja sitä, että me ollaan saatu sitä niin sanotusti sitä hommaa haltuun. Esimerkiksi kun ihminen tulee puhelimensa kanssa ja haluaa asentaa sen kaksoistunnistautumisen ja sitten se ei onnistukaan niillä ohjeilla mitä meillä on virastossa ja sitten mä tuen häntä niin ta ja sit se ei onnistu kaa niille ohjeille mitä meil on virastossa ja sitten mä häntä niinkuin kädestä melkein pitäen niin se tuntuu sitten hyvältä kun se onnistuu se sovelluksen laittaminen ja se tunnistautuminen, jolloin minä saan sitten asiakkaan hymyilemään siinä ja ajattelemaan, että jes, nyt tää on pois hänen työjärjestyksestä ja hän voi sitten mennä keskittymään siihen mikä hänellä on siinä tilanteessa ja sitten siinä asiakaspalvelussa myös, niin kun siinä puhelimesta vastaa ja siel on niinku hätääntyneitä ihmisiä jotka kysyy omista eläimistä, niin jos mä pystyn suinkaan niiku helpottamaan heidän olonsa ja kertomaan että kuinka kauan ne meidän tutkimukset kestää ja sitten tota, niin. Aina välttämättä mä en saa niitä asiakkaita tyytyväiseksi, mutta ainakin mä oon pystynyt hiukan helpottamaan heidän kurjaa oloansa sinä päivänä, niin se kyllä

palkitsee. Mä en koe sitä kovinkaan raskaaksi sitä asiakaspalvelutyötä. Alussa ajattelin, että se voi olla aika raskasta ja hankalaa ja siellä ihmiset on vihasii, mutta toistepäin. Niin se on aina mennyt silleen, että auttamalla aina selviää ja ihmiset on loppujen lopuksi aika tyytyväisiä sitten kun ne saa mitä ne on halunneet siinä tilanteessa.

Kaisa Viljanen: Sä oot tehnyt tosi paljon sun uralla kun sä oot ollut laboranttina ja tehnyt kirjoja ja ja nyt sä oot ottanut it-asiat haltuun niin miten sä haluaisit neuvoa naisia jotka ehkä kans haaveilee jostain uudesta urasiirrosta tai uudesta koulutuksesta, että miten se onnistuu?

Nura Farah: Ei se onnistukaan niin helposti, mut ihmisen pitää olla ennakkoluuloton ja semmonen et ei kannata pelätä uusia asioita. Mä muistan kun mä hain sinne datanomiksi. Mä yritin vähän googlailla, että saako datanomin papereilla töitä, mutta it-alalla aina saa töitä jos osaa, se on se osaaminen joka ratkaisee. Se on vaan se paperi ja nää asiat muuttuu tosi nopeesti et sun täytyy pysyä koko ajan hengessä mukana ja tässä uudessa teknologiassa.

Nura Farah: [00:00:00] Mä oli äärimmäisen lannistunut, kun googlailin just Vauva-palstat ja kävin läpi Suomi24. Sielläkin varoiteltiin, että tommonen yli nelikymppinen ihminen on liian vanha it-alalle, mutta onneksi mul oli tää oma työpaikka jo niin se helpotti sitä siirtymistä, sain niitä tehtäväkuvia vähän laajennettua.

Nura Farah: Mä olen tuolla valtion leivissä ollut niin pitkään, niin se on vähän semmonen tuki ja turva mulle toi työpaikka. Ja aina kannattaa itseään kehittää. Koska toi työelämä tulee muuttumaan, kymmenen vuoden päästä on ihan uudenlaiset trendit. Ja kannattaa olla tässä ajan hengessä mukana ja uudistaa itseään ja olla niin kuin etsiä ääneen haastavampia töitä. Se virkistää. Ja ainakin mä jaksan sitten ehkä olla kuusikymppinen työelämässä. Kyllä pitää olla Mä oon varmaan lähempänä 70 kun mä siirryn eläkkeelle, jos siirryn koskaan. Ellei robotit korvaa mua, niin sekin on hyvinkin mahdollista.

Kaisa Viljanen: Naisten Pankki tarjoaa kehittyvien maiden naisille ammatillista koulutusta ja tukea yrittäjyyteen, jotta naiset voivat ansaita omaa rahaa ja päättää itse elämästään. Naisten Pankki toimii Kambodžassa, Keniassa, Myanmarissa, Nepalissa ja Ugandassa. Naisten Pankin työssä yhteisöllisyys on suuressa roolissa.

Kaisa Viljanen: Naisten säästö- ja lainaryhmiin kuuluvat naiset tukevat toisiaan konkreettisesti ja toisiaan kouluttamalla. Nura, minkälainen merkitys muiden naisten tuella on ollut sulle?

Nura Farah: Mä mietin sitä. Silloin ku mä aloitin kirjoittamaan mun kirjaa, niin se mun kustannustoimittaja, hän on nainen. Niin hän on tukenut minua erittäin paljon siinä matkalla. Ja tulee mieleen mun hyvä ystävä joka osti minulle kirjoja ja sanoi, että luepas tää kirja, jos sä haluat saada ideoita kirjojen kirjoittamiseen. Tottakai sillä on merkitystä ja mä jotenkin toivoisin sitä työelämässäkin, että naiset tukis toinen toisiansa eikä ainakaan syrjittäis nuoria naisia siinä urapolulla kun valitaan johtajia. Tää on se mitä mä oon ehkä joskus itse havainnut että naiset epäilee toinen toisiansa, että onkohan tosta johtajaksi jos hänellä on vaikka pieniä lapsia. Tai sit jos hänestä tulee yh-äiti niin ei kannata sitä toista naista lyödä alas ja sanoo sille et sä oot liian kallis työntekijänä kun sä oot yh-äiti ja sä joudut olemaan poissa työelämästä lapsen sairauden takia.

Kaisa Viljanen: Oliko muuten tää sun yläasteen kemianopettaja nainen?

Nura Farah: Oli joo hän on aivan mahtava ja hän on edelleenkin siellä töissä siellä Helsingin yhteislyseossa, ainakin viimeisimmän tiedon mukaan, mä oon joskus kirjoitellut hänen kanssa. Ja toinen opettaja joka on minua valtavasti tukenut on käsityöopettaja, hän auttoi minua. Mä muistan et hän oli minun olkapää silloin kun mua kiusattiin rajusti ja mulla ei ollut niitä sanoja kuvailla niitä mun kiusaajia, mä muistan mulle ei jäänyt ikinä ne nimet päähän. Ja sit mä hänelle kuvailin niitä tilanteita ja minkä näköinen se tyttö oli ja hän etsi oikean käsiinsä. Kuka näistä tytöistä se oli? Hän kysyi tarkempia tuntomerkkejä, oliko niillä tommonen takki ja tommoset housut ni sit mä vaan kertoilin hänelle ja muistan et mä vaan itkin ja sit hän meni sen rehtorin kanssa keskustelemaan. Mä oon hänelle syvästi kiitollinen, et hän on tukenut minua

Kaisa Viljanen: Lähetetään terveisiä näille mahtaville opettajille. Mikä merkitys sillä on sun mielestä, että naisella on omat rahat, että hän on taloudellisesti itsenäinen, ihan täällä Suomessa ja muualla muualla maailmassa?

Nura Farah: Muualla maailmassa näkisin sen niin, että silloin kun naisella, erityisesti kehittyvissä maissa, niin silloin naisella on oma ääni. Ja hän pystyy tekemään hyvinkin itsenäisiä päätöksiä. Plus mä oon senkin huomannut että esimerkiksi Somaliassakin kun naisella on omat rahat niin hän auttaa niitä lähimmäisiä et muutkin pääsee siihen sosioekonomisesti vähän ylemmälle tasolla ja todennäköisesti lapset menee kouluun. Mut sit jos miehellä on rahat, ehkä hän ottaa toisen vaimon, et hän kustantaa itsellensä hyvän elämän, hyvän

ja kauniin nuoren naisen. Mut jos naisella on rahaa, niin todennäköisesti hän auttaa omia sukulaisiakin. Sekin on silmiinpistävää. Ja Somaliassakin on ruvettu miettimään sitä, että jos lähetetään Eurooppaan poika niin välttämättä äiti ei vaurastu siitä. Mut jos sä lähetät tyttären Eurooppaan, todennäköisesti sä tuut vaurastumaan, koska todennäköisesti se tytär lähettää myös rahaa omalle äidilleen ja omille sukulaisille.

Suomessa taas, kyllähän sillä on suurta merkitystä, mutta Suomessa pitää miettiä sitä, että mä mietin vähän laajemmin sitä, et jos sä oot niinku matalapalkka-aloilla, niin jos olet yksinhuoltajaäiti niin pystytkö esimerkiksi ostamaan oman asunnon. Se vaikuttaa, tää on se näkökulma mitä mä menisin niinku katsomaan, mut Suomessa se ei vaikuta ehkä niin negatiivisesti, koska meillä on nää tukiverkostot ja yhteiskunta toivottavasti jatkossakin huolehtii vähempivaraisista ihmisistä ja työttömistä. Siitä on tehty niin monenlaisia tutkimuksia et esimerkiksi jos mies on työtön [00:23:00] niin se syrjäytyy herkemmin kuin esimerkiksi kun nainen on työtön niin onkohan tää niinku semmonen sukupuolikysymys? Mut onneks Suomessa edelleenkin autetaan tai jatkossakin mä toivoisin että tää tilanne pysyis näin että huolehditaan toinen toisistamme.

Kaisa Viljanen: Miten sä koit et mitä se raha ja se oma työ on sulle tuonut?

Nura Farah: Se on tuonut minulle näitä hienoja mahdollisuuksia, joita minulla on. Sit senkin kun jos mä menisin 15 vuotta taaksepäin. Se on tuonut mulle sellaista itsevarmuutta, että nyt mä voin sanoa mä oon työssäkäyvä nainen, niin kaikki, jotka on epäilleet minua, että minä hankin sen kymmenen lasta. Ja sit se toi minulle näitä mun ihania työyhteisöjä, että se rytmittää sitä mun omaa elämää vaikka se on välillä raskasta olla siellä töissä, mut ei joka päivä töissä voi olla hauskaa sinne mennä hikoilemaan ja tekemään töitä. Sit se on tuonut mulle ammatillista itsetuntoa, niin mä oon sen verran onnekas kuin laboranttejakin on [00:24:00] paljon jotka on työttömiä, mutta mä oon ollut sen verran onnekas et se yks hullu hullu lehmä toi sen minulle sen vakituisen viran ja siinä virassa minä pysyn varmaan koko loppuelämäni.

Kaisa Viljanen: Sä oot Nura tehnyt elämässä paljon rohkeita valintoja ja menny vähän niinkuin vastavirtaan sun valinnoissa. Niin miltä se on tuntunut?

Nura Farah: Niin, mä en osaa ajatella et mä oon tehnyt niinkin rohkeita valintoja. Mä aattelin et mä oon vaan elänyt tällastä elämää, joka on hiukan ehkä erilainen. Mut mä sanon et mä oon aina tiennyt sitä et mä haluan jotakin muuta kuin perhe-elämä. Tottakai jos nuori nainen tai nuori äiti haluaa olla kotona lapsensa kanssa, se on ihan ok. Tällaisiakin valintoja monet nuoret naiset

tekee. Mutta se on mun mielestä, sä jäät myös paitsi siitä, että jos sä tekisit tällaisen valinnan just näistä työelämän esimerkiksi yhteisöistä ja siitä itsensä kehittämistä. Se on se, [00:25:00] mitä mä haluaisin itse tehdä lisää ja olla aktiivinen jäsen yhteiskunnassa. Ja mä en oo ajatellut että se olisi jotakin semmosta normista poikkeavaa, mut ehkä se on siinä mielessä poikkeavaa, koska jos kattoo mun ikäisiä somalinalaisia, niin kyllä suurin osa haluais olla kotona lasten kanssa ja sekin on ihan ihan ookoo, mutta kyllä sä jäät jotakin paitsi, oon sitä mieltä.

Kaisa Viljanen: Mistä sä Nura haaveilet tällä hetkellä? Minkälaisia suunnitelmia sulla vielä on?

Nura Farah: Kirjojen kirjoittamisesta ja kirjojen lukemisesta. Mä haluaisin lukea lisää kirjoja. Mulla on ollut tavoitteena kerran kuukaudessa lukea yksi kirja. Se on tänä vuonna vähän jäänyt. Mä otan loppukirin tossa loppuvuodesta varmaan ja luen viikossa kaks kirjaa vaikka niin sitten mä ehkä haluaisin jatkaa siitä mihin Aavikon tyttäret jäi. Että ehkä Khadija tulis tänne Suomeen tänne Lumimaahan niinku ihmettelemään. Mut hän on aika iäkäs rouva, yrittää sopeutua Suomeen. Katotaan miten se sujuu.

Kaisa Viljanen: Kiitos tosi paljon Nura kun sä olit meidän vieraana.

Nura Farah: Kiitokset teille kutsusta.

Kaisa Viljanen: Naisten Pankin podcastia olivat tekemässä vapaaehtoiset naistenpankkilaiset Mari Kankaanranta, Kati Teirikko, Maria Tolsa ja Kaisa Viljanen. Kuuntele koko podcast ja kerro somessa, mitä siitä ajattelit.